

UTKAST: Årsplan 2027-30

MÅL 1: Styrke og videreutvikle UiO som et ledende europeisk universitet basert på langsiktig grunnleggende, banebrytende forskning

Fakultetet skal støtte opp om UiOs ambisjoner som et ledende europeisk breddeuniversitet basert på langsiktig, grunnleggende og banebrytende forskning. Dette fordrer både fremragende forskningsmiljøer med disiplinær dybde og tverrfaglig samarbeid for å utnytte potensialet i den faglige bredden. Ambisjonen måles gjennom følgende aktiviteter og resultater:

1. eksternfinansiering der kvalitet er det sentrale tildelingskriterium, ikke minst ERC og forskningsrådssentre
2. at forskningsmessig gjennomslag (impact) sikres gjennom publisering av forskningsresultater i fagfellevurderte kanaler, og en høy andel internasjonale og/eller nivå II publikasjoner
3. at forskningens samfunnsbidrag (impact) sikres gjennom formidling av forskningsresultater til en bredere offentlighet (jf. mål 3)
4. bidrag til å løse samfunnsutfordringer gjennom:
 - a. forskningssamarbeid på tvers av fag-, institutt- og fakultetsgrenser
 - b. deltakelse i tverrfaglige satsinger
 - c. deltakelse i tematiske prosjekter
 - d. forskningsbidrag innen strategienes prioriterte områder
5. høy kvalitet på forskerutdanningen og internasjonal rekruttering av fremragende forskere

Viktigste måloppnåelse innen 2030

Nettobidraget fra forskningsprosjekter blir stadig viktigere for instituttøkonomiene, og fakultetets mål er å øke dette innen 2030. HF har over flere år arbeidet systematisk med å skape gode vilkår for grunnleggende, langsiktig og banebrytende forskning på høyt internasjonalt nivå. HFs institutter kan vise til svært gode resultater innenfor eksellens-arenaene i NFR og EU. Det er imidlertid ønskelig at fakultetet skal få flere innvilgede tematiske prosjektsøknader.

Vurdering av hva måloppnåelsen vil kreve

For å nå målene, arbeider HF med kompetanseoppbygning i forskningsstøtteapparatet, direkte søknadsstøtte i form av lesepaneler, såkornmidler til utvalgte søknader, og erfaringsutveksling mellom instituttene om søkerkultur og strategisk arbeid med eksternfinansiering. Økt tilslag i tematiske programmer forutsetter også samarbeid på tvers av institutt- og fakultetsgrener. Det største og viktigste arbeidet med å mobilisere forskere til å søke og støtte søknader om eksternfinansiering, foregår på instituttene. HFs satsing på digital forskningsinfrastruktur er også viktig for dette arbeidet.

Vurdering av mulige begrensninger og risiko

Et eventuelt bortfall av UiOs ordning med toppforsk og resultatmidler for EU-finansiering (RBO), utgjør en klar økonomisk risiko for instituttene. Videre blir det stadig flere som konkurrerer om forskningstildelinger, og tilsagnsprosentsen synker. Når det gjelder tematiske programmer, har humaniora betydelig færre relevante programmer å søke på enn andre fagområder. Ambisjonen om å øke eksternfinansieringen, forutsetter også at prosjektledere kan frikjøpes fra deler av sin undervisningsplikt. Rapporten som i 2026 vurderte (fremtidige) tilgjengelige ressurser versus ressursbruk i studieporteføljen, viser klart at situasjonen snart blir utfordrende, men HF arbeider med å effektivisere ressursbruken på studiesiden

Fakultetet skal fortsatt utvikle sitt forskerutdanningstilbud. Ph.d.-programmet skal holde høyt internasjonalt nivå, vi skal rekruttere de beste kandidatene og stipendiatene skal være knyttet til aktive forskningsmiljøer.

Utdanning

MÅL 2: Videreutvikle et utdanningstilbud av høy kvalitet og relevans som ivaretar UiOs samfunnsansvar som et forskningsdrevet breddeuniversitet

HF er UiOs største produsent av studiepoeng, og bidrar slik til UiOs måloppnåelse. Målene HF setter seg for perioden er knyttet til utfordringer og muligheter vi ser på studiesiden og som søkes innløst gjennom strategiske satsinger og en prosess for gjennomgang av studieporteføljen.

Viktigste måloppnåelse innen 2030:

HF skal ha en dimensjonert og økonomisk bærekraftig studieportefølje og fortsetter arbeidet med å sikre og oppdatere kunnskapsgrunnlaget for porteføljearbeidet (se Studieporteføljerapporten). Fakultetet skal øke studentenes gjennomføring på normert tid, redusere frafall i første studieår, og øke den gjennomsnittlige studiepoengproduksjonen per student ved å følge studentene tettere opp gjennom hele studieløpet. Et viktig mål er å videreføre arbeidet med pedagogisk og digital utvikling og tettere samarbeid med arbeidslivet.

Fakultetet vil ha økt fokus på læringsmiljø, trivsel og helse siden manglende faglig-sosial tilhørighet og økende utfordringer med psykisk helse og trivsel spiller inn på målene vi vil nå. Fakultetet skal fortsette arbeidet med å tiltrekke seg flere motivert studenter til våre ordinære studietilbud og videreutdanning. HF deler universitetets mål om å rekruttere bredere fra flere befolkningsgrupper og sosiale lag.

HF skal forvalte nasjonalt breddeansvar for små og sårbare fag og utforske samarbeidet med Universitetet i Bergen (UiB) om små språkfag. Fakultetet vil satse på fleksible utdanninger og videreutdanning, samt nyskapende tverrfaglige tilbud som bachelor i *Klima, miljø og menneske*, bachelor i *Språk og samfunn*, og *40-gruppen i humaniora og KI*. HF's ledende posisjon innen internasjonalt samarbeid skal opprettholdes gjennom bl.a. studentutveksling og Circle U.-alliansen.

2. Vurdering av hva måloppnåelsen vil kreve

Dette målområdet krever fra moderat til **betydelig utvikling**:

- **Porteføljegjennomgang:** Vil kreve ledertrykk, gode og involverende prosesser og økt samarbeid på tvers av fakultetet.
- **Pedagogisk og digitalt løft:** Videreutvikling av digital og studentaktiv undervisning, universell utforming (UU), og rammeverk for etisk/redelig bruk av kunstig intelligens ved eksamen.
- **Arbeidslivsrelevans:** Institusjonalisering av tiltak fra utdanningssatsingen og *Jobbklar*-prosjektet (utvikling av karrieretjenester, integrert praksis, case-konkurranser og fagnære alumninettverk med alumniportal (CRM)).

3. Begrensninger, risiko og risikoreduserende tiltak

- **Risiko:** Nedgang i basisfinansiering, demografisk nedgang i studentkullene, sviktende opptakstall, økende psykiske helseutfordringer blant studentene, samt usikkerhet rundt KI-utfordringer.

- **Risikoreduserende tiltak:** Målrettet porteføljerevisjon med fokus på arbeidsrelevans, styrking av læringsmiljøet gjennom førsteårssatsing og oppfølging av studentene gjennom hele studieløpet, lavterskeltilbud i samarbeid med SiO Helse. Videre skal det arbeides systematisk med rekruttering og kvalitetssikring av programnettsider, styrke veiledning og opplæring i etisk bruk av KI.

Mål 3: UiO skal bidra til at kunnskap tas i bruk som løsninger på dagens og fremtidens utfordringer og formidle forskning til et bredt mangfold av befolkningen

Forskning må formidles for at kunnskapen tas i bruk, og HF skal være ledende på humanistisk forskningsformidling og samfunnsdialog. HFs forskere er daglig til stede i mediene for å opplyse, forklare og gi kontekst til hva som skjer. Gjennom foredrag, åpne arrangementer, konferanser og seminarer, etableres og forsterkes nettverk mellom forskere, fagmiljøer i inn- og utland, og med samarbeidspartnere i offentlig- og privat sektor. I innovative satsinger, som for eksempel Mishmash – Senter for KI og kreativitet, vises og styrkes humaniorafagenes relevans i pågående diskusjoner om hvilken retning verden går i.

1. Viktigste måloppnåelse innen 2030

HF skal bli bedre til å bidra til å identifisere, forstå og løse vår tids store utfordringer, og fakultetet skal kommuniseres tydeligere hva fakultetet allerede gjør. I en verden med økende mistillit til forskning og ekspertise, kreves nye løsninger. HF skal ta i bruk nye kommunikasjonsformer og -arenaer for å formidle humanistisk kunnskap. Gjennom kontakt og samarbeid med relevante beslutningstakere og samfunnsaktører skal HF jobbe for at denne kunnskapen tas i bruk, for eksempel ved å utvikle Humaniorafestivalen videre.

2. Vurdering av hva måloppnåelse vil kreve

Fakultetets forskere skal fortsatt formidle, bidra med ekspertkompetanse og delta i det offentlige ordskiftet. Fakultetets skal legge til rette for populærvitenskapelige artikler til UiOs Forskningsnytt, Forskning.no og Alpha Galileo, publikumsarrangementer på Scene Domus Bibliotheca, og kontinuerlig kvalitetssikring og forvaltning av innholdet på uio.no for å sikre fakultetet optimal synlighet. Dette vil kreve kontinuerlig oppdatering av kunnskap om KI og måling av effekt av formidlingstiltak, styrking av formidlingskompetansen hos fakultetets forskere – inkludert i norsk språk som norske medier og de fleste publikumsarrangementer krever.

3. Vurdering av mulige begrensninger og risiko

Strammere økonomi, strukturelle endringer i grunn- og videregående skole, politiske strømminger og debatter om «tullefag»: Humaniorafagene er under press fra mange hold, og fakultetet må bli enda bedre på å formidle forskningens relevans. Hets og hardere debattklima gjør at fakultetet må ha god beredskap for å støtte de forskerne som står i stadig tøffere ordskifter. Et algoritmestyrte medielandskap med ekkokamre på tvers av landegrenser, kan føre til et massivt trykk på enkeltpersoner i løpet av svært kort tid. Som resten av samfunnet, er fakultetet avhengig av en digital formidlingsinfrastruktur vi ikke kontrollerer. Digital synlighet utfordres av algoritmer, KI og intern konkurranse ved et universitet med en bred fagportefølje. Samtidig har de store teknologigigantene begynt å innføre dyre lisenser for tilganger som til nå har vært åpent tilgjengelige for alle. Dette vil kunne få store konsekvenser for fakultetets digitale synlighet framover.

Annet- inn i en tiltaksplan for 2027

Beredskap, sikkerhet og arbeidsmiljø: Som følge av et krevende risikobilde opprettet HF i desember 2025 et lokalt varslingsråd (HR, studier, kommunikasjon) for tverrgående og helhetlig håndtering av krevende sikkerhets-, lærings- og arbeidsmiljøsaker. Årlige beredskapsøvelser med instituttledelsene videreføres. I henhold til Arbeidsmiljøloven (fra 01.01.2026) gjennomføres det risikovurderinger av det psykososiale arbeidsmiljøet på enhetsnivå.

Personal, likestilling og mangfold: HF har oppnådd god kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger med 47 % kvinnelige professorer og 50 % førsteamanuenser i 2025. Høy andel internasjonale tilsetninger følges opp med vedtatt norsk språkpolicy, norskopplæring og det årlige mentorprogrammet for nye faste vitenskapelige tilsatte.

Grønt HF: Tiltakene i HFs klima- og miljøhandlingsplan videreføres for perioden 2027–2028 for å kutte egne utslipp og fremme bærekraft i undervisning og drift.